

Bases Psicopedagògiques de l'Educació en la Diversitat

Objectius Generals

Els alumnes haurien de ser capaços de:

- Adquirir la formació de base suficient per a entendre el tractament de la diversitat en educació com una qüestió política i cultural.
- Conèixer, entendre i respectar les característiques individuals resultants de factors biològics, culturals i socials per tal de propiciar el màxim desenvolupament de tots els nens i nenes.
- Dissenyar i portar a terme processos d'ensenyament i aprenentatge integradors de la diversitat, a partir del coneixement i l'anàlisi d'experiències integradores reeixides.
- Tenir criteris per a intervenir i donar resposta a les necessitats educatives de tots els alumnes comptant amb els suports que la comunitat ofereix: el sistema educatiu, els serveis socials, mèdics, psicològics, etc...
- Tenir actituds que afavoreixin el treball d'equip dins de l'escola i l'interès per l'actualització constant dels coneixements.

Programa dels crèdits de Psicologia

Continguts

I. Introducció

Unicitat i diversitat en l'espècie humana

Ontogènesi: procés d'identitat i socialització

Equip biològic de base (bases morfofuncionals del sistema nerviós central, vegetatiu i perifèric)

Els factors psico-socials

Norma i diversitat. Concepte de necessitats educatives especials

II. Els dèficits que comporten necessitats educatives especials

Els dèficits d'origen sensorial:

-alteracions de la visió

-alteracions de l'audició

Les alteracions neuromotores i neurològiques

La deficiència mental

Els trastorns de comportament i de relació

Diferències relacionades amb factors d'origen social, econòmic o cultural

Dificultats que apareixen a l'escola

III. El context de desenvolupament de l'infant amb dèficits

El món emocional i les concepcions implícites del mestre davant el dèficit

Les idees educatives de les famílies davant les necessitats educatives dels seus fills

Els models conceptuals de la psicologia clínica infantil

Bibliografia Bàsica

Autors Diversos: Col·lecció Quaderns per a l'educació del deficient sensorial. Barcelona: Fundació Caixa de Pensions

Autors Diversos (1991) L'interculturalisme en el curriculum. Dossiers Rosa Sensat. Barcelona: Rosa Sensat.

Autors Diversos (1991) Els maltractaments infantils a Catalunya. Barcelona: Dep. Benestar Social, Generalitat de Catalunya

Autors Diversos (1992) Pautes d'observació per a l'anàlisi del sexisme en l'àmbit de l'educació. Quaderns per a la Coeducació. Barcelona: ICE-UAB

Autors Diversos (1993) Mente y cerebro. Barcelona: Libros de Investigación y Ciencia

AJURIAGUERRA, J de (1982) Manual de Psicopatología del niño. Barcelona : Toray-Masson.

BAGUNYA, J i altres (1991) L'esclerosi múltiple Barcelona: Dpt Benestar Social Generalitat de Catalunya

BASSEDAS, E i altres (1991) Intervención educativa y diagnóstico psicopedagógico. Barcelona: Paidós

BOIX, J (1990) L'espina bífida. Barcelona: Dpt. Benestar Social, Generalitat de Catalunya

BROWN, L (1991) Criterios de funcionalidad. Barcelona: Milan-FCSD

CORDON, F. (1982) La naturaleza del hombre a la luz de su origen biológico Barcelona: Anthropos

- CREDAC- Equip d'integració del C.M. Fonoaudiològic (1985). Al voltant de la sordesa
Quaderns per al mestre de l'aula ordinària, 2 Barcelona
- DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT (1991) La resposta a les necessitats educatives especials dels alumnes a l'ensenyament infantil i obligatori. (Doc. d'E.E.num 13).Barcelona: Generalitat de Catalunya
- FLOREZ, (1991) Síndrome de Down y Educación. Madrid: Salvat/Fundación Síndrome de Down de Cantabria
- GARANTO, J (1990) L'alumne amb greus problemes de personalitat (autisme i psicosi) a l'escola. Barcelona: Generalitat de Catalunya (doc. d'Educació Especial)
- GINE,C i altres (1989) Educació Especial. Noves perspectives. Barcelona: Laia
- GIROUX H.A. FLECHA, R. (1992) Igualdad educativa y diferencia cultural. . Barcelona: Roure
- HANKO, G. (1993) Las necesidades educativas especiales en las aulas ordinarias. Barcelona: Paidós
- JORDAN,J.A. (1992) L'educació multicultural. Barcelona: CEAC
- LEONHARDT, M (1992) El bebé ciego. Barcelona: Masson/ONCE
- LEWIS, V. (1991) Desarrollo y déficit. Barcelona: Paidós
- MARCHESI,A. COLL,C. PALACIOS,J.(1990) Desarrollo y educación, III Necesidades educativas especiales y aprendizaje escolar. Madrid: Alianza
- MARTINEZ,I (1991) El desafío de la integración.Barcelona: Milan-FCSD
- MAS DALMAU,J (1984) Psicopedagogia de la paràlisi cerebral. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Dept. de Sanitat i Seguretat Social
- MIR,C (1993) Comunicació i progrés a l'escola bressol.Barcelona. ICE - UAB
- MONEREO,C (1988) Integració educativa: Sistemes i Tècniques.Barcelona: Generalitat de Catalunya
- PARDO,A.M.; BARLET,X (1990) Reflexiones sobre el trabajo con padres. Revista de Logopedia, Foniatría y Audiología, vol 10, nº 1.
- PONCES VERGE,J (1991) Paràlisi cerebral infantil Barcelona: Generalitat de Catalunya. Dept. de Benestar Social
- PUIGDELLIVOL,I (1993) Necessitats educatives especials. Vic: Eumo
- RIPOLL,J (1993) La salut a la infància, parlem-ne Barcelona: Rosa Sensat.
- SALZBERGER-WITTENBERG,I i altres (1989) L'experiència emocional d'ensenyar i aprendre. Barcelona: Rosa Sensat/Ed 62
- UNESCO (1994) Declaración de Salamanca y Marco de Acción sobre Necesidades Educativas Especiales.a Siglo Cero, 156.

Revistes

- Boletín del Real Patronato de Prevención y de Atención a Personas con Minusvalía Madrid.
- Revista Española de Síndrome de Down Santander: Fundación Síndrome de Down.
- Siglo Cero.

Monogràfics de revistes dedicats a temes relacionats amb l'educació en la diversitat: atenció a les necessitats educatives especials, integració, multiculturalitat,...

Cuadernos de Pedagogía 1991, núm 196
1993, núm 212

Guix 1985, núm 98
1991, núm. 164

Perspectiva Escolar 1984, núm 84
1992, núm 168
1993, núm 175 i 176

Temps d'Educació, 1991, núm 6

Videos

Aquest material audiovisual el podeu trobar a la mediateca.

- Autisme Infantil (Curar-se en Salut-TV3) (signatura M-10)
- Ceguesa (Curar-se en salut-TV3) (N-13)
- Comprendre per aprendre (Interculturalitat) (ICE-UAB)
- El cos humà: encefal i medul·la (C-22)
- El cerebro (Erase una vez la vida-TVE) (P-9)
- Implicacions organitzatives de l'atenció a la diversitat (ICE-UAB) (371-3)
- Integració del nen sord (N-8)
- Interacció i Desenvolupament (ICE-UAB)
- La Sordera: comunicación y aprendizaje. (ICE-UAB)
- Les coses estan canviant (FCSD)
- Paràlisi Cerebral (Curar-se en salut- TV3) (N8)
- Programa d'Autonomia Jove (FCSD)
- Projecte Aura

METODOLOGIA

Per aconseguir els objectius esmentats la metodologia de treball es basarà en les següents activitats:

Presentació, síntesis i explicacions del professor sobre els continguts del programa.
Presentació d'experiències reixides en el tractament integrador de la diversitat
Elaboració del propi dossier sobre l'assignatura a partir de les explicacions de classe, les lectures i el treball personal en general
Estudi i comentari de textos
Anàlisi de material audiovisual sobre situacions educatives
Resolució de qüestions plantejades en grup.
Comentaris de les observacions realitzades durant les pràctiques
Preparació i realització d'observacions a nens, grup-classe,...
Preparació i realització d'entrevistes amb nens, pares, mestres i professionals diversos.
Elaboració de treballs teòrico-pràctics sobre algun dels continguts de curs.
Visites a escoles, a d'altres institucions educatives i a serveis vinculats amb el camp de l'educació: EAP, Centre de Recursos, etc.

AVALUACIO

S'avaluaran tots els treballs realitzats al llarg del curs, ja siguin treballs/exercicis/examens en petit grup com individuals.

Igualment es valorarà l'actitud envers el treball dut a terme a la classe.